

THÔNG TIN THUỐC

MỘT SỐ THUỐC CÓ DẠNG BÀO CHẾ ĐẶC BIỆT

Thuốc có thể được bào chế ở dạng đặc biệt với mục đích kiểm soát sự giải phóng hoạt chất, bảo vệ hoặc che dấu mùi vị. Việc nhai, nghiền, bẻ nhỏ hoặc mở nang thuốc lấy bột thuốc bên trong sẽ phá vỡ cấu trúc giải phóng thuốc, làm thay đổi dược động học của thuốc (sự hấp thu, phân bố, chuyển hóa, thải trừ). Điều này có thể gây mất hoặc giảm hiệu quả điều trị hoặc gây ra độc tính cho người bệnh. Vì vậy, một số dạng thuốc sau có yêu cầu không được nhai, nghiền hoặc bẻ nhỏ khi sử dụng.

1. Thuốc có dạng bào chế giải phóng dược chất kéo dài:

Là dạng thuốc có bao một lớp màng mỏng đặc biệt hoặc có khung trợ (matrix) chứa thuốc giúp phóng thích dược chất từ từ trong suốt thời gian di chuyển trong ống tiêu hóa để cho tác dụng kéo dài. Thuốc phóng thích dược chất suốt 12 giờ hoặc 24 giờ. Một số ký hiệu nhận biết thuốc có dạng bào chế dược chất kéo dài được liệt kê trong Bảng 1.

Bảng 1. Ký hiệu nhận biết thuốc có dạng bào chế giải phóng dược chất kéo dài

Ký hiệu	Tiếng Anh	Tiếng Việt
LA	Long Acting	Tác dụng kéo dài
CR	Controlled Release	Phóng thích có kiểm soát
CD	Controlled Delivery	Phóng thích có kiểm soát
SR	Sustained Release	Phóng thích chậm
XL/XR	Extended Release	Phóng thích kéo dài
SA	Sustained Action	Tác dụng kéo dài
DA	Delayed Action	Tác dụng kéo dài
MR	Modified Release	Tác dụng kéo dài
ER	Extended Release	Tác dụng kéo dài
PA	Prolonged Action	Tác dụng kéo dài
Retard	Retard	Chậm

Bảng 2. Danh mục thuốc không được nhai, nghiền hoặc bẻ nhỏ

HOẠT CHẤT	NỒNG ĐỘ - HÀM LƯỢNG	BIỆT DƯỢC	GHI CHÚ
Thuốc có dạng bào chế phóng thích dược chất kéo dài			
Gliclazid	30mg	Staclazide 30 MR	Uống nguyên viên thuốc, không được nhai.
Gliclazid	60mg	Staclazide 60 MR, Lazibet MR 60	Uống nguyên viên thuốc. không nhai, bẻ hay lam vỡ viên thuốc trước khi uống
Isosorbid-5-mononitrat	60mg	Imidu 60mg	Uống nguyên viên thuốc với một lượng nước vừa đủ, không được nhai.
Nifedipin	20 mg	Nifedipin T20 retard	Nên uống nguyên viên thuốc. Không nhai, bẻ hoặc nghiền
Felodipin	5mg	Felodipin STADA retard	Nên uống nguyên viên thuốc. Không nhai hay nghiền.
Metformin	1000mg	Metformin Stada 1000mg MR, DH-Metglu XR 1000, Glumeform 1000 XR	Uống nguyên viên thuốc. Không nhai, bẻ hoặc nghiền
Metformin	500mg	Glumeform 500 XR	Uống nguyên viên thuốc. Không nhai, bẻ hoặc nghiền
Thuốc bao tan trong ruột			
Acid acetylsalicylic	81mg	Aspirin 81mg	Nên uống nguyên viên thuốc. Không nhai, bẻ hoặc nghiền
Omeprazole	20 mg	Ocid	Uống nguyên viên. Không được nhai, nghiền thuốc.
Esomeprazole	10mg	Savi Esomeprazole 10	Không được tán nghiền hoặc nhai bột thuốc trong gói
Lansoprazole	30mg	Lansoprazol 30mg	Được uống trước khi ăn, không cắn vỡ hay nhai viên nang.
Thuốc ngậm dưới lưỡi			
Glyceryl trinitrat	0.3mg	NITRALMYL 0,3	Đặt thuốc dưới lưỡi, thuốc sẽ tự tan rã, không súc miệng lại bằng nước hay các đồ uống khác.

Ưu điểm của dạng thuốc có dạng bào chế giải phóng dược chất kéo dài là giúp giảm số lần dùng thuốc trong ngày, làm tăng mức độ tuân thủ của bệnh nhân

và ít gây ngộ độc cấp dù dùng liều cao hơn. Tuy nhiên, nhược điểm của dạng thuốc này là không hiệu quả trong trường hợp cấp cứu và phải tuân thủ đúng cách dùng do dạng thuốc này chứa hàm lượng cao hơn dạng thông thường.

2. Thuốc bao tan trong ruột

Là dạng bào chế giúp thuốc đi qua dạ dày còn nguyên vẹn, chỉ tan ở phần đầu ruột non và phóng thích dược chất ở ruột. Mục đích của thuốc bao tan trong ruột là ngăn ngừa dược chất bị phá hủy bởi acid dịch vị hoặc ngăn ngừa dược chất phóng thích ở dạ dày, gây hại cho niêm mạc dạ dày.

3. Thuốc ngậm dưới lưỡi

Những thuốc đặt dưới lưỡi và ngậm cho tan dần cần đặc biệt lưu ý tuyệt đối không được bẻ đôi, bẻ nhỏ viên thuốc. Việc bẻ, nghiền hay nhai sẽ phá vỡ cấu trúc nguyên vẹn của thuốc, làm hỏng dạng thuốc. Để bảo quản các thuốc này tốt nhất nên để thuốc trong bao bì của chính nó.

4. Thuốc viên sủi

Đây là dạng thuốc cần được hòa tan hoàn toàn trong nước trước khi đưa vào cơ thể. Việc bẻ nhỏ viên sủi hoặc bỏ nguyên viên vào miệng uống sẽ rất hại cho đường tiêu hóa và khi không đủ nước để hòa tan, thuốc không thể phát huy hết tác dụng.

5. Thuốc chứa dược chất có nguy cơ gây hại cao cho người tiếp xúc

Là thuốc điều trị ung thư, thuốc gây độc tế bào, thuốc ức chế miễn dịch. Việc nhai, nghiền hoặc bẻ nhỏ các thuốc này có thể không ảnh hưởng đến dược động học của thuốc nhưng sẽ tạo ra các hạt phân tử có khả năng gây hại cho người thao tác do hít phải các phân tử này.

6. Thuốc có mùi, vị khó chịu

Các dược chất có mùi, vị khó chịu hay thường được bao bảo vệ để dễ uống hơn. Việc nhai, nghiền hoặc bẻ nhỏ thuốc sẽ làm giải phóng mùi vị này, gây khó uống hơn.

Vậy kính đề nghị thầy thuốc trong quá trình chỉ định và sử dụng thuốc thường xuyên phối hợp và thông tin trực tiếp với khoa Dược để đảm bảo sử dụng thuốc an toàn, hiệu quả, hợp lý và tiết kiệm./.

Bạc Liêu, ngày tháng năm 2023

DUYỆT LÃNH ĐẠO

KHOA DƯỢC-TTB-VTVT

NGƯỜI THÔNG TIN

Ngô Thị Kim Phượng

Nguyễn Thị Mỹ Phượng

Trịnh Thị Hồng Ngọc